

خفقان، سانسور و مرگ بی صدای شهروندان چینی در شانگهای

قرنطینه به سبک حزب کمونیست

معاون نخست‌وزیر چین، تعهد ترازل‌ناپذیر دولت به سیاست «کووید صفر» را تکرار کرد. اما تنش بین مقاماتی که از این سیاست سخت‌گیرانه دفاع می‌کنند و مردمی که با کمبود مواد غذایی مواجه شده‌اند، معضل بزرگی را برای حکومت پکن آشکار کرده است. به گفته یروفسور «جین داکت» یکی از ناظران تحولات سیاسی و اجتماعی چین که در دانشگاه کلاسکو تدریس می‌کند «بحران عرضه غذا در شانگهای یک موضوع کلیدی بوده که ساکنان این شهر را شگفت‌زده کرده و آنها را به زیر سؤال بردن استراتژی کووید صفر سوق داده است. مشکل این است که بدون تدارکات بهتر در تأمین مواد غذایی و سایر ملزومات، فشار برای کاهش محدودیت‌ها ادامه خواهد یافت؛ اما کاهش محدودیت‌ها به احتمال زیاد منجر به گسترش ویروس خواهد شد و شاهد صحنه‌هایی مانند آنچه در هنگ‌کنگ رقم خورد، خواهیم بود. در هر حال اعتراض و بی‌ثباتی امری اجتناب‌ناپذیر به نظر می‌رسد». کارشناس می‌گویند که با وجود درخواست‌های فزاینده در خارج از چین برای کنار گذاشتن سیاست کووید صفر، سابقه ناخردانه پکن در واکنسیناسیون جمعیت آسیب‌پذیر خود – به‌ویژه افراد بالای ۶۰ سال – خطر بیشتری را برای سیستم مراقبت‌های بهداشتی این کشور به همراه خواهد داشت. ۵ تا آوریل، بیش از ۹۲ میلیون شهروند چینی ۵۸ساله یا بالاتر هنوز سومین دز واکسن خود را دریافت نکرده بودند؛ دزی که آنها را از ابتلای شدید یا مرگ بر اثر ویروس ایمن می‌کرد. نکته نگران‌کننده‌تر این است که حدود ۲۰ میلیون نفر از افراد ۸۰ سال و بالاتر نیز هنوز به طور کامل واکسینه نشده‌اند. این واقعیت‌ها، همراه با استفاده از یک واکسن داخلی نه چندان مؤثر، انتخاب‌های پکن برای اتخاذ سیاست‌های آینده برای کنترل همه‌گیری را محدودتر کرده است. «پان‌ژونگ هوانگ» یکی از اعضای ارشد اندیشکده شورای روابط خارجی مستقر در نیویورک، می‌گوید: «نا توانی و اشتباهات مهلک رهبران چین در کنترل همه‌گیری که به طور سؤال‌برانگیزی از این کشور آغاز شد، نمایان شده است. پکن باید به جای اینکه از همه جمعیت – پیر و جوان – بخواهد تا در خانه حبس شوند، باید بر متقاعدکردن شهروندان سالخورده برای دریافت سه دز واکسن تمرکز کند و ابتدا قرص‌های ضد ویروس را در دسترس آنها قرار دهد. آنها همچنین باید واکسن مؤثر فایزر را برای عرضه در سراسر کشور فوراً تأیید کنند». «جین داکت» معتقد است که اصرار رهبران چین بر سیاست شکست‌خورده و پرهزینه کووید صفر برای نمایش برتری نظام سیاسی چین است. هفته گذشته، با وجود گزارش‌هایی مبنی بر کمبود مواد غذایی در شانگهای، مهم‌ترین مرکز مالی چین، شی جین‌پینگ دوباره از این سیاست تمجید کرد. شی با اشاره به بازی‌های المپیک زمستانی که اخیرا در این کشور برگزار شد، گفت: «همان‌طور که برخی از ورزشکاران گفته‌اند، اگر مدال طلا برای پاسخ به همه‌گیری

وجود داشته باشد، چین شایسته دریافت این مدال طلاست». آنچه در شانگهای و دیگر نقاط چین اتفاق افتاده، به طور قطع در آستانه بیستمین کنگره ملی حزب کمونیست در اواخر سال جاری، پیامدهای سیاسی خواهد داشت. به گفته «ویکتور شی» کارشناس چین در دانشگاه کالیفرنیا، «حزب کمونیست معمولاً مایل است نشست‌های کنگره در شرایطی برگزار شود که یک محیط اقتصادی و سیاسی آرام و بدون تنش بر کشور حکمفرما باشد. اما همه‌گیری کووید و روش‌های نادرست و جنجالی که حکومت چین به اجرا گذاشته، محیطی بسیار چالش‌برانگیز برای حزب ایجاد کرده است». برای ساکنان شانگهای که به بی‌علاقگی به سیاست شهره هستند، مسئله مهم اکنون عبور از این دوره سرشار از آشفتگی و بحران است. «یو» که مانند بسیاری از مردم چین تحت سانسور رسانه‌ای حزب کمونیست قرار دارد و نمی‌داند دقیقاً در کشورش چه می‌گذرد، در پایان تماس، از ژانگ، دبیر محلی حزب پرسید: «آیا در دیگر شهرهای کشور، ما هم وضعیت همین گونه است؟» ژانگ هم با گفتن «منی‌دانم شانگهای چگونه به این وضع رفتار شد، آهی کشید و تماس را تمام کرد».

متن این مکالمه در ویچت منتشر شد، اما از دید سانسورچی‌ها پنهان نماد و در مدت کوتاهی حذف شد. دو روز بعد رسانه‌های دولتی خبر دادند که حال «یو» وخیم شده و به بیمارستان فرستاده شده است.

بعد از آن دیگر از سرنوشت یو خبری منتشر نشد.

شانگهای چگونه به این‌تجار رسید؟

حکومت چین دلیل قرنطینه کامل شانگهای را مشاهده موارد ابتلا به اومیکرون در این شهر عنوان کرده است. حدود یک ماه پیش که برای نخستین بار سویه اومیکرون ویروس کرونا در شانگهای دیده شد، محدودیت‌های رفت‌وآمد فقط در مناطق خاصی اجرا شد. اما بعد به دنبال گسترش میزان ابتلا، مسئولان، شهر را به دو قسمت تقسیم کردند که هریک از آنها مقررات خودش را داشت. سپس به‌دلیل میزان بالای ابتلا به کرونا، محدودیت‌ها گسترده‌تر شد و کل شانگهای ۲۵ میلیون نفری را در گرفت. به این ترتیب، از مردم شانگهای خواسته شد که در خانه‌های خود بمانند. آنها اجازه ندارند حتی به دایل ضروری مانند خرید مواد غذایی از محل اقامتشان خارج شوند. مردم شانگهای در صورت ابتلا، حتی اگر بیماری آنها ملایم یا بدون علائم باشد، حق ندارند خودشان را در خانه‌هایشان قرنطینه‌کنند بلکه باید راهی مراکز قرنطینه شوند، مکان‌هایی که به گفته منتقدان بسیار شلوغ هستند و شرایط چندان مناسبی ندارند. اما قوانین سختگیرانه موجب ناراضی‌ها و خشم ساکنان این شهر شده است، از جمله اینکه براساس این قوانین، کودکان در صورت ابتلا به کرونا از والدینشان جدا می‌شوند. البته مقام‌های شانگهای بعدا به والدینی که خودشان هم مبتلا شده بودند

در روزهای گذشته «جین‌جین شو»، شاعر و هنرمند ساکن شانگهای، رشته‌توبیتی درباره وضعیت این شهر تحت قرنطینه منتشر کرد که مورد توجه کاربران قرار گرفت. اما با گذشت چند ساعت، نه‌تنها این رشته‌توبیت حذف شد، بلکه اکانت این هنرمند نیز در توبیت‌ر غیر قابل دسترسی شد. «مسعود یوسف حبصیرچین» این رشته‌توبیت را قبل از پاک‌شدن به فارسی ترجمه کرده است: «فضای کلی حاکم بر شانگهای پر است از تنش و استرس. مدام فیدهای وی‌چتمان را رفرف می‌کنیم و درخواست‌های کمک فراوانی را بازنشر می‌دهیم که پیوسته پاک می‌شوند. ۲۴میلیون و ۸۰۰ هزار نفر را به حال خودشان رها کرده‌اند. خطوط اورژانسی دولت کار نمی‌کنند. زباله‌های درون خیابان دارند فاسد می‌شوند. نمی‌شود دارویی خرید و مردم حتی برای خروج مردگان از خانه هم اول باید مجوز بگیرند. هنوز چشم‌اندازی از پایان این وضعیت وجود ندارد. مهم‌تر از همه، نه کسی جواب می‌دهد و نه رسماً توضیح می‌دهند که چرا قرنطینه کامل هنوز برقرار است. در اعلامیه رسمی چنین آمده است: «در صورت مثبت‌شدن تست و عدم مراجعه به بیمارستان‌های موقت، کد قرمز سلامتان هرگز حذف نخواهد شد».

در ۱۳ آوریل، تماس ضبط‌شده‌ای در وی‌چت فراگیر شد؛ پیرمردی با یکی از کارمندان منطقه محل سکونتش صحبت و درخواست کمک می‌کرد (منطقه‌اش چند خیابان با آپارتمان من فاصله دارد). پیرمرد بیماری مزمن داشت و غذایی نداشت. مرد آن طرف خط پاسخ داد که بارها شرایط پیرمرد را برای مافوق‌هایش توضیح داده اما جوابی نگرفته است. کاری از دستش برنمی‌آمد. هیچ چیزی هم برای کمک در دسترس نداشت.

در ادامه تماس، آن فرد داوطلب مستاصل‌تر می‌شد. وقتی پیرمرد می‌گوید «چرا شانگهای ما این‌طور شده است؟» داوطلب می‌شکند، احساس درماندگی می‌کند و او که واقعا می‌خواهد کمک کند، به پیرمرد می‌گوید: «و فقط شرایط بد یک نفر رو می‌بینی، من روزی نزدیک به صد مورد مثل تو رو می‌بینم، اما کاری از دستم برنمی‌آید. به مافوق‌هام گزارش می‌دم و جوابی نمی‌گیرم.

اجازه دادند به فرزندانشان در مراکز قرنطینه ملحق شوند.

نشانه‌های وخامت‌وضعیات اقتصادی

داده‌های ماه مارس ۲۰۲۲ نشان می‌دهد اقتصاد چین در بدترین وضعیت از اوایل سال ۲۰۲۰ و آغاز همه‌گیری کرونا قرار داد. افزایش نرخ بی‌کاری، کاهش شدید تولید و افت خرده‌فروشی بیانگر آسیب اولیه ناشی از قرنطینه شهرهای بزرگ چین از جمله شانگهای است که در ماه آوریل تشدید خواهد شد. به نوشته بلومبرگ، در حالی که رشد تولید ناخالص داخلی چین در سه‌ماهه اول سال میلادی ۴٫۸ درصد بوده است، پس از قرنطینه چند منطقه چین به دلیل شیوع کرونا، نرخ بی‌کاری به ۵٫۸ درصد افزایش یافت که بالاترین میزان از اوایل همه‌گیری است. همچنین خرده‌فروشی در چین نسبت به سال گذشته ۳٫۵ درصد کاهش یافته و سرمایه‌گذاری نیز در سه ماه اول سال میلادی جاری ۹٫۳ درصد کاهش یافته است.

در سه ماه اول سال همچنین سرعت رشد اقتصادی چین نیز تضعیف شده و نرخ بی‌کاری مورد بررسی در ماه مارس به ۵٫۸ درصد رسید که بالاترین میزان از می ۲۰۲۰ است. به گفته کارشناسان اقتصادی، شاخص‌های سه ماه نخست میزان کامل آسیبی را که قرنطینه به اقتصاد چین وارد کرده است، نشان نمی‌دهد؛ چون قرنطینه‌های ناشی از افزایش موارد ابتلا به کرونا در چین از اواخر ماه مارس، سومین ماه سال میلادی، با قرنطینه شهر ۲۵میلیون‌نفری شانگهای، مرکز مالی و تجاری، آغاز شده است. پس از شانگهای، چند شهر و منطقه دیگر چین ازجمله سوژو و بخش‌هایی از ژنگزو نیز برای مقابله با کرونا تحت قرنطینه یا محدودیت‌های شدید قرار گرفتند و این وضعیت، تولیدکنندگانی مانند شرکت مونتاژکننده گوشی‌های آیفون را نیز مجبور به توقف تولید کرده است. «لورا هی»، تحلیلگر اقتصاد چین، با هشدار نسبت به تأثیر مداوم قرنطینه شهرهای چین بر اقتصاد جهان در سی‌ان‌ان می‌نویسد: «چین، بزرگ‌ترین مصرف‌کننده بسیاری از مواد خام جهان و بزرگ‌ترین تولیدکننده برخی کالاها ازجمله پتل‌های خورشیدی است و طبیعی است که کاهش حتی محدود نرخ رشد آن بر بازارهای مالی تأثیر می‌گذارد. برای پیش‌بینی افق بازارهای مالی، توجه به تحولات در چین ضروری است. در هفته‌های اخیر، سیاست چین در قبال همه‌گیری کرونا مورد توجه سرمایه‌گذاران و بانک‌های مرکزی بوده؛ زیرا دولت چین طبق این سیاست، شانگهای و تعدادی دیگر از شهرهای بزرگ را قرنطینه کرده است و احتمالاً دوره قرنطینه طولانی خواهد بود. شانگهای با جمعیت بیش از ۲۵ میلیون نفر، شهری بندری در شرق چین است. در واقع، این شهر، بزرگ‌ترین و ثروتمندترین شهر چین و یکی از شهرهای بزرگ جهان است. این شهر و شهر مجاور آن، یعنی کانشان که چندی پیش قرنطینه

افشاکری جنجالی از شانگهای

هم من نمی‌دانم چرا شانگهای این‌طوری شده. نمی‌فهمم». حالا، این پیرمرد است که او را آرام می‌کند. پاسخ می‌دهد «واقعا درک می‌کنم، این نیز بگذرد». این پست خیلی زود پاک شد. درست مثل دیگر پست‌های پاک‌شده دیگری که بسیاری از آنها بیش از صد هزار بار دیده شدند و بخش نظرات به نوعی به میدان عمومی ابراز خشم از حکومت چین تبدیل شده است.

خیلی از افراد می‌گویند در شه‌رندان و به دلیل عدم دسترسی به بیمارستان یا آمبولانس مرده‌اند؛ تماشش به خاطر این سیاست احمقانه؛ برای پذیرش در اتاق‌های اورژانس باید یک آزمایش کووید منفی مربوط به ۲۴ ساعت گذشته داشت.

نظام پزشکی در حالت تعلیق است؛ اکثر پزشکان اینجا نیستند و به آنان فراخوان داده‌اند تا تست‌های کووید بدون حد و اندازه‌ای را انجام دهند. هیچ نوبت جدیدی نمی‌دهند، نه جراحی هست، نه دارویی، نه شیمی‌درمانی و نه دیالیز. رسیدن آمبولانس هم چند روز زمان می‌برد. حتی اگر هم آمبولانس بیاید، اجازه خروج نمی‌گیرید یا تست کووید منفی ۲۴ ساعت گذشته را ندارید. این وضعیت تعطیلی نظام پزشکی ساختگی است و هنوز مانده تا تمام ابعاد فاجعه را ببینیم. شانگهای پایتخت پزشکی چین است و منابع بسیار زیادی دارد. مردم تمام کشور برای کمک‌های پزشکی به اینجا می‌آیند.

پدر کودکی پنج‌ساله که بیماری سرطانش در مرحله‌ای پایدار قرار داشت، پس از احساس ناراحتی ناگهانی در خانه مرد. به او گفته بودند تست کووید روز قبلیش معتبر نیست. آخرین حرفش؟ «مادر، می‌شه ببینی جواب تست جدیدم اومده یا نه؟» دو ساعت پس از مرگش، جواب تستش آمد و منفی بود.

آزمایش نوزادی ۱۴روزه مثبت شد و او را باید از خانواده‌اش جدا می‌کردند و به بیمارستان می‌بردند. مادر بزرگش به بالکن رفت و تهدید کرد اگر بچه را ببرند، خودش را پایین می‌اندازد. این ماجرا مربوط به زمانی است که در کنفرانسی خبری گفتند بچه‌های زیر هفت سال می‌توانند پیش والدینی بمانند که آزمایششان مثبت شده است.

شد، نقش بسیار مهمی در اقتصاد جهان دارند. با توجه به اینکه مشخص نیست دولت چین چه وقت از سخت‌گیری‌ها درباره مقابله با همه‌گیری کرونا خواهد کاست، نگرانی‌ها درباره خسارتی که این تدابیر برای اقتصاد جهان خواهد داشت، افزایش یافته است. واقعیت این است که قرنطینه شانگهای موج‌هایی از شوک به اقتصاد جهان می‌فرستد و کاملاً طبیعی است که سرمایه‌گذاران در بازارهای مالی درباره این شوک نگران باشند. درحال‌حاضر، شانگهای مرکز شیوع کرونا در چین است؛ اما بنا بر گزارش‌های منتشرشده، ۴۵ دیگر شهر چین نیز به‌طور کامل یا نسبی قرنطینه شده‌اند. ۲۵ درصد جمعیت چین در این شهرها زندگی می‌کند و شهرهای یادشده ۴۰ درصد تولید ناخالص داخلی چین را تشکیل می‌دهند.

دلایل نگرانی جهانی از قرنطینه در چین

نخستین دلیل، نقش بزرگ شانگهای در تولید ناخالص داخلی چین است. تولید ناخالص داخلی شانگهای چهارهزارو ۳۰۰ میلیارد یوان معادل ۶۸۰ میلیارد دلار است. سومین بورس بزرگ جهان از لحاظ ارزش شرکت‌ها در آن مستقر است و نیز شانگهای از لحاظ تعداد میلیارد‌رها در جایگاه پنجم جهان قرار دارد. همچنین شانگهای جذاب‌ترین مقصد برای شرکت‌های بین‌المللی است که مایل هستند در چین به فعالیت بپردازند. ارزش بورس شانگهای در سال ۱۹۹۰ تأسیس شد، بیش از هفت‌هزارو ۳۰۰ میلیارد دلار است و این بورس پس از بورس نیویورک و لندن، در جایگاه سوم جهان قرار دارد. فعالیت بورس شانگهای، با وجود قرنطینه ادامه دارد، اما برخی بانک‌ها و شرکت‌های سرمایه‌گذاری با دشواری مشغول فعالیت هستند.

دومین دلیل، تجارت است. شانگهای حدود چهار درصد تولید ناخالص داخلی چین را تشکیل می‌دهد، اما سهم آن در کل تجارت خارجی چین بیش از ۱۰ درصد است. بندر شانگهای، پرتراfficترین بندر کشتی‌های کانتینری جهان است و میزان فعالیت‌های آن چهار برابر بندر لس‌آنجلس آمریکاست. نکته دیگر این است که شانگهای، هاب بزرگ هواپوردهی در آسیاست. فرودگاه‌های این شهر سال ۲۰۱۹ به بیش از ۱۲۲ میلیون مسافر خدمات ارائه کردند و به این ترتیب، شانگهای پس از لندن، نیویورک و توکیو، چهارمین هاب پرتراffic هواپیمایی جهان است. اما شیوع کرونا در فعالیت‌های مختلف شهر، اختلال‌های جدی به وجود آورده است و این یعنی اختلال‌های عمیق‌تر و فراگیرتر در زنجیره‌های بین‌المللی تأمین انواع کالاها.

سومین دلیل، اهمیت زیاد قرنطینه شانگهای برای اقتصاد جهان و نقش این بندر در تولید و فناوری است. منطقه شانگهای که شامل کانشان و چند شهر شرقی دیگر است، یک هاب بزرگ فعالیت صنایع گوناگون، از خودروسازی گرفته تا تولید نیمه‌هادی‌ها است. دو شرکت فولکس‌واگن و جنرال‌موتورز در این منطقه کارخانه دارند و نخستین کارخانه عظیم شرکت تسلا در آسیا، در شانگهای مستقر است. پس از اعمال محدودیت‌ها، کارخانه‌های فولکس‌واگن، تسلا و بسیاری دیگر از کارخانه‌ها در شانگهای هفته‌ها تعطیل بودند که این یعنی زنجیره عرضه برای خودرو و تجهیزات الکترونیکی دچار اختلال بوده است. با توجه به ارتباط‌های تجاری قوی‌ای که بین شانگهای و کشورهای شرق آسیا وجود دارد، اختلال‌های یادشده بر اقتصاد این کشورها اثر منفی داشته است. همچنین نقش بزرگ چین در تولید کارخانه‌ای جهان سبب می‌شود هرگونه اختلال در فعالیت‌های این کشور، نگرانی‌هایی در کل جهان به وجود آورد.

کارا دل‌پوتنه، حقوق‌دان و دیپلمات اهل سوئیس و دادستان کل سابق سازمان ملل، هفته گذشته در یک کنفرانس مطبوعاتی خواستار صدور حکم بازداشت بین‌المللی برای رئیس‌جمهوری روسیه شده است. میلوشویچ، رئیس‌جمهوری سابق صربستان نیز زمانی که اولین حکم بازداشت علیه او صادر شد، هنوز بر سر کار بود. به همین دلیل است که خانم دل‌پوتنه معتقد است می‌توان پوتین را پای میز محاکمه آورد. ما در دنیای مشترکی با واقعیت‌های متعدد قرار گرفته‌ایم. این واقعیت‌ها که از لحاظ تاریخی توسط اندیشه‌ها، تجربیات و جریان‌های مختلفی ترسیم شده‌اند، ملو از نگرانی‌ها در مورد خود و دیگری و آینده که تصویری از آن نداریم هستند. جنگ در اوکراین باید برای ما مانند درسی باشد برای شناخت دیگری و اندیشه به خود در جهانی که هر لحظه در آن فقدان اندیشه مستقل و خردگرا، ناتوانی در گفت‌وگو و عدم مسئولیت اخلاقی و حقوقی می‌تواند فاجعه‌آفرین باشد.

«پژوهشگر دانشگاه زوریخ

ادامه از صفحه ۲

«هو شی‌جین» سردبیر سابق روزنامه دولتی گلوبال تایمز، به گاردین گفت که خودکشی این افسر بهداشت این باور را تشدید کرده است که مبارزه با همه‌گیری کووید در شانگهای، مقامات را مستاصل و آسیب‌پذیر کرده است؛ اما او اصرار دارد که با وجود این فاجعه، شانگهای «باید به روند فعلی برای پاک‌سازی کووید» ادامه دهد.

سخنان او در روزهای اخیر از سوی بلندپایه‌ترین رهبران چین هم تکرار شده است. «شی جین‌پینگ»، رئیس‌جمهور چین، هفته گذشته گفت که «غلبه بر افکار فلیج‌کننده، خستگی از مقابله با همه‌گیری و سستی ذهنی امری ضروری است». پس از آن هم «سان چون‌لان»،

بازاندیشی در میراث عصر روشنگری

همین اشتباه را مرتکب شده است. شب‌های طاعون از نگاه یکن زن بیان می‌شود و به سلطنت سلطان عبدالحمید دوم در قلمرو عثمانی می‌پردازد: «من به عنوان یک رمان‌نویس تلاش می‌کنم دنیا را از چشم یک زن ببینم. دلایل اخلاقی خود را دارم. به هر حال، من به نوعی تمام تعصبات مردانه حوزه فرهنگی خاورمیانه را با خود حمل می‌کنم». بارزترین ویژگی قرون وسطا، بدون شک ارتباط بین سیاست و دین مسیحیت بود. فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی با بازگشت کلیسای ارتدکس به زندگی روزمره در روسیه همراه بوده است؛ تجربه‌ای که در کمونیسم غیرممکن بود. اما در روسیه پوتینی شاهدیم که اتحاد سیاست و کلیسا بخشی از ادراک جدیدی از میهن‌پرستی روسی است